

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei Facultatea Științe Socioumanistice	Denumirea cursului: Gramatica limbii române (morfologie) Codul cursului în planul de studii: F.03.O.015
Nivelul calificării ISCED: 6 Domeniul de formare profesională: 222 Limbi și literaturi Specialitatea: 222.1 Limba și literatura română și limba engleză	Catedra responsabilă de curs: Limbi și literaturi Titular/Responsabil de curs: Constantinovici Elena, dr. hab., prof.univ.

Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
120	60	60	30	30		E	4

Descriere succintă a corelării cursului cu programul de studii

Acest curs are menirea de a oferi studenților cunoștințe de bază privind structura morfologică a limbii române. Temele fundamentale din domeniul morfologiei sunt relevante pentru însușirea conștientă a fenomenelor gramaticale și, în ultimă instanță, pentru dezvoltarea competențelor de comunicare.

Informațiile prezentate în cadrul cursului vizează modul de organizare a nivelului morfologic, funcționarea unităților lui și relațiile lui cu alte niveluri ale limbii. Constituind o parte a gramaticii, morfologia are ca obiect de studiu analiza cuvintelor sub aspectul structurii lor interne și din perspectiva modificărilor formale pe care le suferă acestea în vederea utilizării lor în propoziție. În cadrul morfologiei sunt analizate caracteristicile gramaticale ale cuvintelor (categoriile gramaticale, sensurile gramaticale, mijloacele de exprimare a sensurilor gramaticale), în funcție de care ele sunt grupate în clase lexico-gramaticale (părți de vorbire).

Acest curs are un rol important în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generale:

- capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații diverse;
- capacitatea de a urmări și a evalua argumentele și de a descoperi esența acestora;
- abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale;
- capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării;
- capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite;
- capacitatea de a lucra în cadrul unei echipe;
- demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional.

Competențe specifice:

- generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socioumane;
- analiza și sinteza diverselor teorii și opinii în domeniul studiat;
- determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor;
- utilizarea metodelor de cercetare în domeniul gramaticii;
- comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor practicate atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat;
- formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii.

Finalități de studii ale cursului:

- acumularea cunoștințelor din domeniul morfologiei limbii române și formarea abilităților de generalizare a acestora;
- aplicarea metodelor de cercetare aferente disciplinei studiate;
- identificarea direcțiilor prioritare de cercetare a gramaticii limbii române;
- analiza comparativă a teoriilor, a conceptelor lingvistice tradiționale și moderne;
- formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de competență profesională;
- dezvoltarea gândirii critice și a competențelor de comunicare eficientă în limba română.

Condiții prechizit pentru a audia cursul, studenții trebuie să acumuleze credite la disciplinele *Introducere în Lingvistica generală, Lexicologie, Fonetica și dialectologia limbii române, Limba și civilizația latină.*

Teme de bază: 1. *Structura gramaticală a limbii* : Obiectul de studiu al gramaticii. Morfologia și sintaxa – părți componente ale gramaticii. Criterii de clasificare a părților de vorbire. Categoriile nominale și verbale. 2. *Structura*

morfologică a cuvântului : Conceptul de morfem, morf, alomorf. Tipuri de morfeme. Tipuri de flexiune.3. **Clasa substantivelor** : Substantive comune și proprii, concrete și abstracte, animate și inanimate. Flexiunea substantivului. Genul la substantive. Numărul la substantive. Substantive pluralia și singularia tantum. Cazul la substantive. Corelația sintetism – analitism la redarea valorilor cazuale. 4. **Clasa articolelor** : Tipuri de articole. Articolul ca formant al structurilor gramaticale. 5. **Clasa adjectivelor**: Clasificarea adjectivelor. Categoriile gramaticale ale adjectivelor. Funcțiile sintactice ale acestora. 6. **Clasa numeralelor**: Clasificarea numeralelor (cardinale, ordinale, colective, multiplicative ș.a.).7. **Clasa pronomelor și adjectivelor pronominale**: Clasificarea pronomelor: personale, reflexive, posesive, demonstrative, relative, interogative ș.a. 8. **Clasa verbelor** : Semantica verbelor, particularități structurale. Clase flexionare. Verbe predicative vs nepredicative. Verbe personale și impersonale. Categoriile verbale : mod, timp, persoană. Tranzitivitatea verbelor. Tranzitivitatea vs diateza. Opoziții diatezale. Controverse privind diatezele verbale. Categoria modului. Moduri personale vs impersonale. Aspectele indicativului, valorile acestora. Modurile conjunctiv, condițional, imperativ, prezumtiv : particularități structurale și funcționale. Sinonimia cu alte moduri. Moduri impersonale : structuri, valori, funcții sintactice. Sinonimia cu alte moduri. 9. **Clasa adverbilor** : Clasificarea adverbilor. Categoria comparației la adverbe. Funcțiile sintactice, ortografia acestora. 10. **Clasa prepozițiilor** : Clasificarea prepozițiilor. Utilizarea prepozițiilor cu diferite cazuri. Rolul prepozițiilor la redarea valorilor cazuale pe cale analitică.11. **Clasa conjuncțiilor**: Clasificarea conjuncțiilor. Cuvinte conjunctive. Conjuncții coordonatoare și subordonatoare. Întrebunțarea conjuncțiilor în frază. 12 **Clasa interjecțiilor**: Clasificarea interjecțiilor, sfera funcțională a acestora.

Strategii de predare-învățare:prelegeri interactive, lucrări individuale, lucru în echipă, proiecte, consultații.

Evaluare

Evaluarea este realizată prin diverse metode: prezentări, rapoarte, participări la discuții, portofolii etc. Nota finală se constituie din următoarele componente: rezultatul evaluării finale (40%), cel puțin 2 evaluări curente (40%), evaluarea calității lucrului individual al studentului (20%).

Bibliografie selectivă:

1. Avram M. Gramatica pentru toți. – București, 1997.
2. Bărbuță I., Cicala A., Constantinovici E. et alții. Gramatica uzuală a limbii române. – Chișinău, 2000.
3. Bărbuță I., Constantinovici E., Sintaxa limbii române. – Chișinău, 2016.
4. Ciobanu A. Probleme dificile de gramatică. – Chișinău, 1969.
5. Ciornâi I. Capitole de morfologie a limbii române literare contemporane. – Chișinău, 1998.
6. Constantinescu-Dobridor Gh. Morfologia limbii române. – București, 1996.
7. Dimitriu C. Gramatica limbii române explicată. Morfologia. – Iași, 1979.
8. Gherasim Al., Ciornâi I. Morfologia limbii române. Curs practice. – Chișinău, 2004.
9. Gramatica limbii române. Vol. 1. Cuvântul. – București, 2005.
10. Limba română. Structură și funcționare./ Coord. : G. Pană-Dindelegan. – București, 2005.
11. Trandafir Gh. Probleme controversate de gramatică a limbii române. – Craiova, 1982.
12. Constantinescu-Dobridor Gh. Gramatica limbii române. – București, 2001.
13. Dâru Al. Schițe de gramatică funcțional-semantică a limbii române. – Chișinău, 2002.
14. Irimia D. Gramatica limbii române. Morfologie. Sintaxă. – Iași, 1997.
15. Marin V. Stilistica verbului românesc. – Chișinău, 2005.
16. Nica D. Teoria părților de vorbire. – Iași, 1988.